

Het Havik broedseizoen 2019

Oss, Herperduin en Maashorst-Noord

Painting Raptor, Mariana del Hoyo, Cusco Peru

Verslagen controle rondes roofvogelinventarisatie

Berry Setton
Heesch 2019
Roofvogelwerkgroep Oss-Uden

Van lenteweer terug naar winterweer

Ja, maart roert zijn staart. Harde windstoten en buien met hagel als ik nu achter de computer zit. Dat is weer even wennen maar het hoort bij deze maand.

In de tabel staan de eerste waarnemingen.

Roofvogel inventarisatie Oss Herperduin en Maashorst Noord 2019						
bezoek datum	nest locatie	aanwezig	kwaliteit nest	soortboom	plukrest	bijzonder
	Haviken					
13-2-2019	HH10, de Stelt Oss	♀ kekkerend	oke	douglasspar		tak in de poten
21-2-2019						
17-2-2018	HH1, het Putje Oss	♀ kekkerend		grove den		info Edward
21-2-2019			oke			
21-2-2019	HH2, Koepelweg Herperduin	♀ kekkerend	oke	lariks		
27-2-2019						
12-2-2019	HH13, fietsbrug Herperduin	♀ kekkerend		lariks		info Paul
17-2-2019						info Edward
21-2-2019			oke			buizerd aanwezig
21-2-2019	HH3, Zevenbergseweg Herperduin	?		lariks		geen
27-2-2019						
21-2-2019	HH4, Snippenjacht Zuid Herperduin	?		lariks		geen
27-2-2019						
21-2-2019	HH5, Snippenjacht Oost Herperduin	?	zijtak	douglasspar		kalkstrepen
27-2-2019						
17-2-2019	HH11, Ganzenven Herperduin	♀ kekkerend		douglasspar		info Edward
21-2-2019					konijn	
25-2-2019			oke		sierduif	nest teruggevonden
20-2-2019	HH8, Munsche Heide Noordoosten	♀ kekkerend		lariks		info Otto/Marjo
23-2-2019			weggezakt		houtduif	
6-3-2019	HH9, Maashorst Noordoosten	♀+M kekkerend	hoog!	douglasspar		gezien
23-2-2019	HH12, Kanonsberg Maashorst-Noord	?		grove den		omtrek afgezocht

Nog genoeg vraagtekens.

Ik was erg blij toen ik na veel struinwerk het nieuwe nest(2018) van de havik bij het Ganzenven weer teruggevonden had.

Op de linkse foto plukrest van konijn met mooie kalkstreep van de havik. De andere foto resten van een takkeling 2018 (één van de drie) die het niet heeft gehaald. Dit alles bij het Ganzenven.

Groet en tot de volgende keer, Berry

Ruiveren zoeken

De ruiveer is "de vingerafdruk" van de havik, de individuele herkenning.

Beste roofvogelaars,

Altijd een achterstand met het schrijfwerk. Dus erg actueel is het niet wat jullie nu lezen. Morgen gaan we weer samen op pad, Paul en ik. Paul was 10 dagen op vogelreis naar Park Coto Donana in Spanje.

Vorige week luisterde ik naar mijn laatste aflevering de Podcast- **de brand in het landhuis**- Zionsburg in Vught. Op 7 december 2003 kwam Ewald Marggraff om het leven door de brand. Waarom was dit bijzonder? Het is nog steeds een mysterie wat hier is gebeurd. Ewald Marggraff de Vuchtenaar bezat zo'n 700 hectare bos. Deze bossen waren heel natuurlijk omdat hij daar niets aandeed, geen onderhoud, hij liet de natuur zijn gang gaan. Dat heb ik zelf ondervonden in een van deze bossen bij ons in de buurt. Het Wolvenbos, een paradijsje waar ik als beginner in 2000 mijn eerste buizerd volgde. Hele mooie herinneringen heb ik daar nog aan. Als je meer wilt weten over Marggraff luister zelf maar eens naar deze gratis Podcast.

Een lach is als de lenteson die de winter van onze grauwe gezichten verjaagt.

Het zoeken naar ruiveren kan beginnen nu de havik vrouwtjes op de pas gelegde eieren zitten. Een hele uitdaging. Ze begint nu met ruien om straks weer goed te kunnen vliegen als ze prooien moet vangen voor haar jongen. Het mannetje levert in deze periode haar voedsel aan. Het zijn deze - prooi afleveringsplekken- waar we de ruiveeren vaak kunnen vinden. In de loop van de jaren heb ik al een hele verzameling van deze ruiveren aangelegd. Netjes voorzien van stickers met de vindplaats, datum en lengte van de veer. Hieronder enkele aanvullingen bij het overzicht van onze inventarisaties dat hieronder staat.

HH14 havik Geffense Bosjes.

Ja, een nieuwe havik heeft zich gevestigd in Oss. En wel in de Geffense bosjes. Paul had de havik een keer gehoord toen hij daar aan het wandelen was. Dat wil nog niet alles zeggen. Maar op 21 maart zag hij de havik in gevecht met een buizerd in de lucht, het leverde een nest op dat later van de buizerd blijkt te zijn. Op 2 april heb ik het jonge havik vrouwtje goed in de verre kijker als ze op de rand van het nest zit.

Tauros met kalf op Herperduin
Foto. Willemien

HH10 havik van de Stelt

Wij komen maandelijks voor een wandeling in de voormalige Kloostertuin. Wij lopen dan met enkele bewoners en kijken naar vogels. De havik komen we dan ook vaak ook tegen. Ze is vorig jaar naar een nieuw nest verhuisd dat zich nu in een Corsicaanse den bevindt. De bewoners vinden dat niet zo leuk, het vorige nest was goed te zien en te volgen vanuit hun tuinhuisje.

HH1 havik van het Putje

Deze havik is bekend als een echte duivenvanger, nu ook weer als er rondloopt. Op die verse plaatsen plukresten van duif.

HH13 fietsenbrug Herperduin

Ik had de havik zelf nog niet gehoord dus was blij toen ik ze 2 april kekkerend aantrof. Ook de buizerd was er weer actief, hij woont op nog geen twintig meter van het haviksnest.

HH3 havik Zevenbergseweg Herperduin

Hier is al heel wat tijd in gaan zitten maar nog steeds niet gevonden. Er zijn mensen die de havik wel gehoord hebben. Ik ben benieuwd waar ze naar toe is verhuisd. Er blijft nu een vraagteken staan.

HH5 van de Snippenjacht Oost

Dit havikspaar troffen we op 25 maart in het nestbos. Enkele poepstrepen gaven de vorige keer al hoop maar nu is het wel zeker dat ze terug zijn. Wordt vervolgt.

HH4 van de Snippenjacht Zuid

Waar HH4 van de snippenjacht is gebleven is nog een raadsel. Na de bosomvorming van januari 2018 is ze niet meer gezien.

HH8 havik Munsche Heide Zuidoost

Mooie plukrest van een houtduif achter in het nestbos. Het nest is erg weggezakt in de lariks. Ik ben benieuwd hoe het hier gaat verlopen.

Raven Kanonsberg Maashorst

De raven hebben weer een mooi nestje jongen. De vier stuks liggen strak tegen elkaar.

De havik zijn we hier al twee jaar kwijt!

Overzicht

Roofvogel inventarisatie Oss Herperduin en Maashorst Noord 2019

bezoek datum	nest locatie	aanwezig	kwaliteit nest	soortboom	plukrest	bijzonder
Haviken						
13-2-2019	HH10, de Stelt Oss	♀ kekkerend	opgehoogd	Corcicaanse den	duif	tak in de poten
21-2-2019		♀ kekkerend	opgehoogd			
13-3-2019		♀ gezien	opgehoogd			
2-4-2019		broedend			zw.k+ duif	
21-3-2019	HH14 Geffense bosjes	♀ kekkerend	nieuw			info Paul
25-3-2019		♀ gezien	nieuw	grove den		nest gevonden
2-4-2019		♀ gezien	bijna klaar			Jong vrouwtje
17-2-2018	HH1, het Putje Oss	♀ kekkerend	opgehoogd	grove den	duif	info Edward
21-2-2019		♀ kekkerend	opgehoogd			
2-4-2019		broedend			3xHD+duif	♀ kekkerend
21-2-2019	HH2, Koepelweg Herperduin	♀ kekkerend	opgehoogd	lariks	geen	
27-2-2019			opgehoogd		geen	
2-4-2019		♀ kekkerend	opgehoogd		geen	
12-2-2019	HH13, fietsbrug Herperduin	♀ kekkerend		lariks	geen	info Paul
17-2-2019		♀ kekkerend			geen	info Edward
21-2-2019			opgehoogd		geen	buizerd aanwezig
2-4-2019		♀ kekkerend	opgehoogd		geen	
21-2-2019	HH3, Zevenbergseweg Herperduin	?		lariks		geen
27-2-2019	richting crossbaan	?				
2-4-2019		?				
21-2-2019	HH4, Snippenjacht Zuid Herperduin	?		lariks		geen
27-2-2019		?				
21-2-2019	HH5, Snippenjacht Oost Herperduin	?	zijtak	douglasspar		kalkstrepen
25-3-2019		♀+M kekkerend	opgehoogd		duivenring	boswachter gesproken
17-2-2019	HH11, Ganzenven Herperduin	♀ kekkerend		douglasspar		info Edward
21-2-2019					konijn	boswachter gesproken
25-2-2019		♀ kekkerend	opgehoogd		sierduif/takkeling	nest teruggevonden
25-3-2019			opgehoogd		gr.b.s	
20-2-2019	HH8, Munsche Heide Zuidoosten!	♀ kekkerend		lariks		info Otto/Marjo
23-2-2019			weggezakt		houtduif	
6-3-2019	HH9, Maashorst Noordoosten	♀+M kekkerend	hoog!	douglasspar		gezien
23-2-2019	HH12, Kanonsberg Maashorst-Noord	?		grove den		omtrek afgezocht
6-3-2019	slechtvalk Kerktoren Berghem	♀+M kekkerend		kerktoren		info Paul

Tot de volgende keer.

Groet,

Berry

Jongen in de haviksnesten

Beste roofvogelaars,

Zoals vermeld in het roofvogelverslag van Bernheze heeft Paul de controle rondes vanaf half april tot en met half mei gedaan. Ik zal nog enkele bijzonderheden extra vermelden, de andere waarnemingen zijn opgenomen in het overzicht.

Havik HH14 Geffense bosjes Oss

Ik was zeer benieuwd hoe het was verlopen met deze nieuwkomer. Voor mij was het even zoeken voor ik zijn nest teruggevonden had. In een maand tijd was de plek in het bos aardig dicht gegroeid. Maar uiteindelijk gevonden. Ook veel plukresten in de buurt van het nest. Zelfs van een konijn. Nog geen poepjes onder het nest. Ze kekkert als mij in de gaten krijgt.

Havik HH2 Koepelweg Oss

Plukrest havik koepelweg Oss

Vorig jaar is het broedsel van deze havik mislukt. Dus erg benieuwd hoe het dit jaar gaat verlopen. Ze is verhuisd naar het achterste nest volgens Paul. Ook hier veel plukresten van duif. De gevonden ruiveer is van een buizerd!

Havik HH10 de Stelt Oss

De poepcirkel onder het nest verraadt dat er al jongen zijn.

Havik HH13 fietsbrug Herperduin

Ik kreeg melding in december dat de havik kekkerde ter plekke, info Paul en Edward. Zelf hoorde ik de havik op 2 april. Maar het nest van vorig jaar is niet in gebruik zover we dat kunnen beoordelen. Toch wordt er gekekkerd 7 mei maar nu uit een andere richting! Hier moeten we gaan zoeken naar het nieuwe nest.

Havik HH12 Maashorst Noordoost

Het nest van deze havik in een Douglasspar zit te hoog om met onze stokcamera in het nest te kijken. Dit jaar zal ik onze klimmer Jasper vragen.

De ruiveer gevonden door Otto havik Munsche Heide Maashorst

Havik HH8 Munsche Heide Zuidoosten

Paul zag dons aan de rand van het nest. Otto vond de ruiveer. Zelf was ik er 20-5 maar nog geen poepjes. Ook geen prooiresten dus ik ben nog niet overtuigd.
Groet, Berry

3^e ruiveer havik Maashorst NO tussen de poepjes

Fluitenkruid in de berm

Kijken in haviksnesten Oss, Herperduin en Maashorst

Beste roofvogelaars,

Harde wind, zomerstorm, code oranje. Hoe is het met de nesten? In dit verslag veel camerabeelden van de stokcamera. Zoals jullie al gelezen hebben in het verslag van Bernheze was het hard werken om alles in één dag te halen. Maar op een territorium na is de planning gehaald. Het is genieten van de positieve broedresultaat van onze haviken. Hieronder een schema met de ei legdatums en het aantal jongen per havik territorium. Ook nog extra informatie.

Eischaal bij haviksnest Putje

Welkome ruiveren gaan mee

Informatie:

Op de camera beelden kun je goed naar de nestinhoud kijken maar ook naar de bouw van de nesten. Een havik houdt de binnenkant van zijn nest netjes. Dagelijks worden er verse groene takken aangevoerd. Als de jongen uit het ei zijn gekropen worden de ei doppen verwijderd. Ook de overgebleven resten van prooi worden verwijderd, zeker de eerste weken. Deze komen we dan wel eens onder het nest tegen.

Ook zijn er verschillen in de nestbouw te zien. Onze nieuweling in de Geffense bossen heeft nog maar een klein bouwvallig nestje. Ook is de Geffense havik niet zo nestjes als je dat op de nestbeelden ziet. Nest is niet bekleed met verse takken. Haviksnesten zijn doorgaans forse bouwsels, meestal halverwege de

stam tot een derde onder boomtopniveau geconstrueerd tegen de hoofdstam. Een haviksnest wordt elk jaar opgehoogd en zo ontstaan de grote nesten die we vaak zien. Uitzonderlijk van bouw is het nest van de havik op de Snippenjacht, het nest is gebouwd op een zijtak van een Douglasspar. Dit is gebruikelijk de plaats waar de buizerd zijn nest bouwt, misschien is de buizerd hier gestart en heeft de havik het nest overgenomen. We vinden ook nog steeds ruiveren van de haviken, nu ook van de mannetjes.

Legdatum:

Door de kou in maart zijn de haviken later met eileg begonnen. Zoals vermeld is er een redelijke correlatie tussen de eileg en de maartse temperaturen. De havik op "de Stelt" heeft de grootste jongen(15dg) en is op 2 april gestart met de eileg. De andere in dit onderzoeksgebied zeker een week later.

Twee haviksjongen 10dg oud in een mooi bekleed nest Maashorst-N.

Vier haviksjongen 8 dg oud in een gammel klein nestje. Geffense bosjes.

Vier haviksjongen 8 dg oud nest op een zijtak. Snippenjacht Herperduin

Havik HH11 Ganzenven Herperduin

Een schuwe en eigenaardige havik. Vorig jaar een nieuw nest in een spar gevonden doordat de takkelingen met hun hongerroep de aandacht trekken. In het begin van het jaar de haviksvrouw daar ook horen roepen. Maar geen poepjes onder het nest als we met de camera gaan zoek, ook nog eens een moeilijk te benaderen nest. Ze is weer verhuisd? Wel ter plekke nu een ruiveer gevonden. En ook liggen er verse plukresten.

drie haviksjongen 15 dg oud
havik "de Stelt" Oss

twee haviksjongen 8 dg oud en nog
een ei nest havik Putje Oss

leeg haviksnest
fietsbrug Herperduin.

Havik HH13 fietsbrug Herperduin

Vorig jaar voor het eerst een nest in een lariks aan de bosrand. Iets verder ongeveer dertig meter een buizerd nest. We krijgen nu een leeg haviksnest in beeld. Vorig jaar vlogen er vier jongen uit. Hier gaan we nog verder zoeken naar een eventueel nieuw nest. De buizerd is wel succesvol met twee jongen zie foto hiernaast.

Twee buizerd jongen
fietsbrug Herperduin

Havik HH8 Munsche Heide Zuidoosten

Deze moeten we nog gaan bekijken met de camera. Op 22 mei was ik er en toen lagen er al poepjes onder het nest.

Roofvogel inventarisatie Oss Herperduin en Maashorst Noord 2018

bezoek datum	nest locatie	legdatum +/- 2dg	aantal eieren	aantal jongen	leeftijd jongen	nesthoogte (m)	soortboom
Haviken							
27-5-2019	de Stelt Oss	2-apr	3 stuks	3 stuks	15 dagen(N5)	10 mtr	douglasspar
27-5-2019	Geffense Bosjes Oss, Nieuw	8-apr	4 stuks	4 stuks	8 dagen(N3)	10 mtr	grove den
27-5-2019	het Putje Oss	8-apr	3 stuks	2 stuks+ei	8 dagen(N3)	12 mtr	grove den
27-5-2019	Koepelweg Herperduin	8-apr	3 stuks	3 stuks	8 dagen(N3)	19 mtr	lariks
10-5-2019	fietsbrug Herperduin	nieuw nest niet gevonden	leeg			12 mtr	lariks
10-5-2019	Zevenbergseweg Herperduin	nieuw nest niet gevonden	leeg			13 mtr	lariks
10-5-2019	Snippenjacht Zuid Herperduin	nieuw nest niet gevonden	leeg			23 mtr	lariks
27-5-2019	Snippenjacht Oost Herperduin	8-apr	4 stuks	4 stuks	8 dagen(N3)	13 mtr	douglasspar
27-5-2019	Ganzenven Herperduin	nog zoeken				19 mtr	douglasspar
27-5-2019	Munsche Heide Noordoosten	nog bekijken				16 mtr	lariks
23-5-2019	Maashorst Noord	6-apr	2 stuks	2 stuks	10 dagen(N4)	20 mtr	douglasspar
10-5-2019	Kanonsberg Maashorst-Noord	niet gevonden					
N3 = Jongen met ogen open							
N4 = Slagpennen in pin							
N5 = Slagpennen uit bloedspool komend							

Volgende keer meer over de haviken maar ook nieuws over de sperwers. Hier naast een mooi schilderij van de sperwer gemaakt door Anja.

Groet,
Berry

Zomerse temperaturen

Beste roofvogelaars,

Droogte en felle zon met tropische temperaturen op het einde van juni. Ook vogels zoeken naar verkoeling. Dit levert mooie foto plaatjes op vanuit de fotohut op Herperduin. Ook roofvogels komen graag drinken of nemen een bad in het vijvertje voor de fotohut in Herperduin. Ik spreek met de beheerder van deze fotohut tijdens onze nachtzwaluw wandeling op de Kanonsberg. Ook haviken, rode wouw of wat te denken van wespindief komen voor de lens. Om jaloers op te worden deze mooie waarnemingen en mooie foto's. De nachtzwaluwen op de Kanonsberg op de Maashorst laten zich goed horen en zien. Prachtige zweefvluchten zien we. Dit zijn echt de zomerse zwoele avondgeluiden. De rugstreeppad en kevers doen zachter op de achtergrond mee.

Roodpootvalk telpost Maashorst
Foto

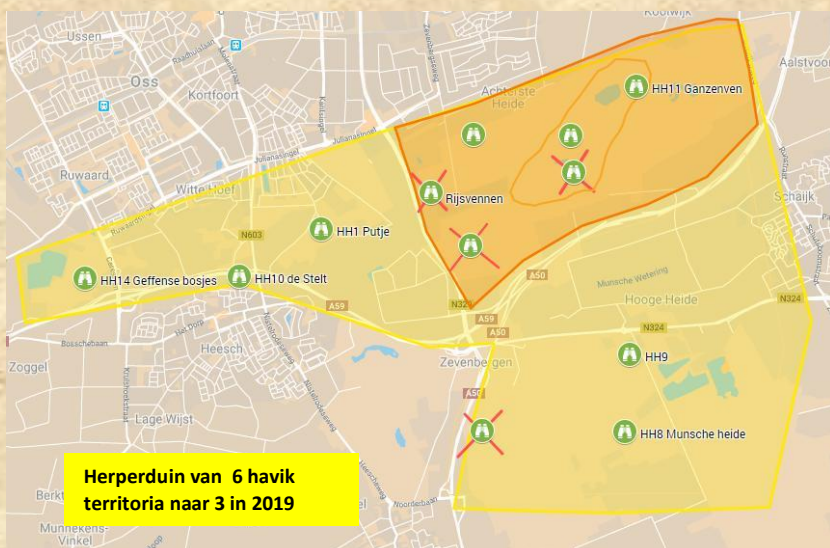
De waarnemingen van de roodpootvalk bij de telpost op de Maashorst wil ik ook graag vernoemen. Ik sta samen met Otto Kwak naar de fourageervluchten te kijken. De plaatselijk territoriale torenvalk in de gevecht in de lucht met de roodpoot, goed te zien is dat de roodpootvalk een stukje kleiner is. Zoals in het vorige verslag aangekondigd speuren we nu meer op sperwer en torenvalk. Boomvalk nog niet waargenomen op Herperduin.

1000 soortenweekend Maashorst

Wij deden op zaterdag mee met ons vegetatie werkgroep Oss. Er werden 160 wilde planten ingevoerd. Ook werden er vogels geteld (35 soorten) door twee leden van de vogelwerkgroep Oss. Een mooi prestatie en een leuke dag. Uiteindelijk werden er 1023 soorten geteld een groot succes. Het natuurpark De Maashorst staat op de kaart.

De Osse tellers in actie hier op de
Snippenjacht Herperduin

Haviken

Op het gebiedskaartje hiernaast zijn de havik territoriums aangegeven zoals ze op dit moment zijn. Het donker gedeelte is Herperduin. De met rode kruisjes aangegeven leeg gelopen territoriums. Wij weten nog niet waarom in het centraal gedeelte van Herperduin, drie haviken niet meer aanwezig zijn. Of is er een voedsel probleem is, wat ook de landelijk trend is. Of is het te onrustig in het centraal gedeelte van

Herperduin? De veel gehoorde oproep **RUST** tijdens de discussieavond over de bosvorming in Herperduin is zeker belangrijk.

Havik HH12 Kanonsberg hebben we na drie jaar meer niet teruggevonden. Het ligt voor de hand dat dit met het Ravenpaar te maken heeft.

Havik HH8 Munsche heide

Dit was de laatste havik waar we met de stokcamera het nest wilde kijken. Na een fikse wandeling met de zware stokcamera(Paul) vanaf het honingvrouwtje(man) hebben we drie prachtige takkelingen inbeeld. Daar doen we het voor. Dit is havikspaar dat het nog goed doet in de nabijheid het ravenpaar.

Havik Munsche heide Maashorst
3 takkelingen (38dg oud)

in

het
van

Havik Geffense bosjes onze nieuweling
3 takkelingen(30dg oud)

Havik HH14 Geffense bosjes

Maar toch ook weer een nieuwe havik namelijk in de Geffense bosjes. Bij haar vestiging was ze regelmatig in gevecht met de buizerd die er al langere tijd aanwezig was. Maar het is gelukt er vliegen binnenkort drie takkelingen uit. De buizerd was ook succesvol met twee uitvliegende jongen.

Sperwer S10 Paalgraven

Ik staat er telkens weer van te kijken hoe klein die sperwernestjes zijn. Ze zijn overvol met vijf takkelingen.

Sperwer SS8 Tweede Heistraat Herperduin

Hier zijn, zoals bij zoveel sperwer territoriums, meerdere nestjes. We vinden geen plukresten of ruiveer Maar net als we het willen opgeven een nest met poepjes eronder. Hier gaan we nog terug met de camera.

Buizerd Zevenbergseweg

Hier vliegen en roepen jongen net uitgevlogen buizerds. Het nest niet teruggevonden.

Sperwer Paalgraven (slechte opname)
5 takkelingen(20dg oud)

Buizerd Fietsbrug/Snippenjacht

Deze buizerd zit op korte afstand van een haviknest. Op het nest was de havik niet succesvol. Van het buizerd nest zijn twee takkelingen uitgevlogen.

Hieronder het bijgewerkte overzicht van de **haviken** over het gehele onderzoeksgebied. Acht succesvolle havikkoppels, een goed jaar. De andere roofvogelsoorten moeten nog uitgewerkt worden o.a. buizerds, sperwers en boomvalk. Ook zoeken we nu naar wespendif nesten.

Ik hoor graag van jullie als er niets gezien wordt.

Roofvogel inventarisatie Oss Herperduin en Maashorst Noord 2018							
bezoek datum	nest locatie	legdatum +/- 2dg	aantal eieren	aantal jongen	leeftijd jongen	nesthoogte (m)	soortboom
Haviken							
27-5-2019	HH10 de Stelt Oss	2-apr	3 stuks	3 stuks	15 dagen(N5)	10 mtr	douglasspar
17-6-2019	HH10 de Stelt Oss	uitgevlogen		3 stuks	42 dagen(N9)		
27-5-2019	HH13 Geffense Bosjes Oss, Nieuw	6-apr	4 stuks	4 stuks	10 dagen(N4)	10 mtr	grove den
17-6-2019	HH13 Geffense Bosjes Oss, Nieuw	op de nestransd		3 stuks	36 dagen(N7)		
27-5-2019	HH1 het Putje Oss	8-apr	3 stuks	2 stuks+ei	8 dagen(N3)	12 mtr	grove den
17-6-2019	HH1 het Putje Oss	op de nestransd		3 stuks	30 dagen(N7)		
27-5-2019	HH2 Koepelweg Herperduin	4-apr	3 stuks	3 stuks	12 dagen(N3)	19 mtr	lariks
17-6-2019	HH2 Koepelweg Herperduin	uitgevlogen		3 stuks	40 dagen(N9)		
10-5-2019	HH13 fietsbrug Herperduin	nieuw nest niet gevonden	leeg nest			12 mtr	lariks
17-6-2019		niet gevonden!					
10-5-2019	HH3 Zevenbergseweg Herperduin	nieuw nest niet gevonden	leeg nest			13 mtr	lariks
17-6-2019		voor het tweede jaar niet gevonden					
10-5-2019	HH4 Snippenjacht Zuid Herperduin	nieuw nest niet gevonden	leeg nest			23 mtr	lariks
17-6-2019		voor het tweede jaar niet gevonden					
27-5-2019	HH5 Snippenjacht Oost Herperduin	6-apr	4 stuks	4 stuks	10 dagen(N4)	13 mtr	douglasspar
17-6-2019	HH5 Snippenjacht Oost Herperduin	op de nestransd		4 stuks	36 dagen(N7)		
27-5-2019	HH11 Ganzenven Herperduin	nog zoeken				17 mtr	douglasspar
17-6-2019	HH11 Ganzenven Herperduin	nieuw nest gevonden	?	?	broeden?	20 mtr	douglasspar
27-5-2019	HH8 Munsche Heide Noordoosten	4-apr				16 mtr	lariks
17-6-2019	HH8 Munsche Heide Noordoosten	op de nestransd		3 stuks	40 dagen(N9)		
23-5-2019	HH9 Maashorst Noord / Schaijk	4-apr	2 stuks	2 stuks	12 dagen(N3)	20 mtr	douglasspar
17-6-2019	HH9 Maashorst Noord / Schaijk	uitgevlogen		3 stuks	40 dagen(N9)		
10-5-2019	Kanonsberg Maashorst-Noord	niet gevonden	leeg nest				
17-6-2019		voor het derde jaar niet gevonden					
N3 = Jongen met ogen open		N4 = Slagpennen in pin		N5 = Slagpennen uit bloedspoeel komend		N7 klaar om uit te vliegen	

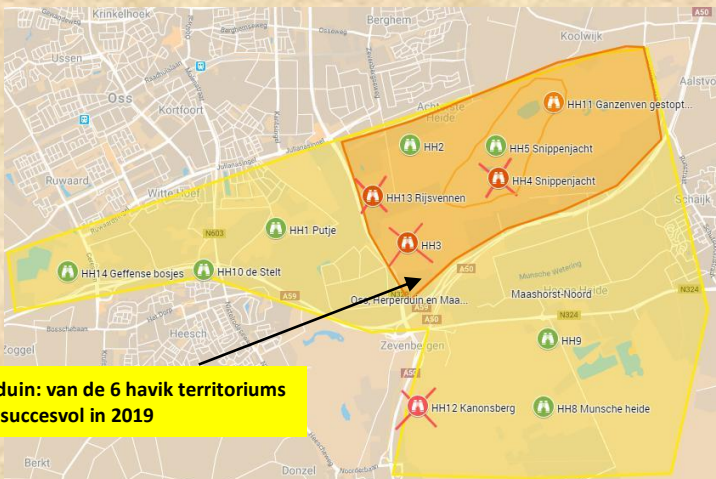
Groet,
Berry

Eindcontroles

Beste roofvogelaars en werkgroepleden,

Het is weer even geleden dat jullie een verslag hebben ontvangen. We hebben zeker niet stil gezeten maar die verdomde verslaglegging! Toch wil ik met jullie de laatste waarnemingen delen. Het betreft verslag van verschillende controle rondes in juli en augustus van de roofvogels territoriums(voornamelijk havik) in Oss, Herperduin en Maashorst-noord. Tevens een poging om een samenvatting van het broedseizoen 2019 te maken.

Haviken

Op het gebiedskaartje hiernaast het onderzoeksgebied Oss, Herperduin en Maashorst-Noord weergegeven. Herperduin is als donkerder gedeelte aangegeven. De met rode kruisjes aangegeven haviken zijn de leeggelopen territoriums. De havik bij het Groot Ganzenven is gestopt tijdens de nest bouwfase. Ook de vorig jaar nieuwe havik bij de Rijsvennen is niet meer actief. In april nog wel roepend aanwezig maar ze zijn niet overgegaan tot broeden en ook niet meer waargenomen. Wij weten nog niet waarom in het

centraal gedeelte van Herperduin, drie haviken niet meer aanwezig zijn.

Is er :

- een voedsel probleem?
- leeftijd van de haviken?
- toenemende recreatie druk?

Een aantal jaren geleden was 5 bezette havik territoria gewoon voor Herperduin. De daling van het aantal succesvolle havik broedparen in Herperduin is een duidelijke gegeven, zie het gebiedskaartje. Meer rustige plekken creëren in delen van Herperduin is zeker voor roofvogels maar ook voor ander wild, heel belangrijk.

Meer aan de randen van ons onderzoeksgebied zien wij nog geen terugval van het aantal haviken. Maar zelfs een uitbreiding. In de Geffense bosjes is een nieuwe vestiging van een havik. Nadat de plaatselijke buizerd de havik accepteerde werd er met succes drie jongen groot gebracht in het bosje aan de rand van Oss. De buizerd was ook succesvol met twee uitgevlogen jongen. Er waren muizen genoeg dit

Foto : eind juli 2019
Juveniele havik Maashorst-Noord. Gemaakt vanuit de fothut Alexander van Buil.

jaar zoals we zagen onder het nest van dit buizerdpaar.

Samenvatting broedseizoen 2019

De broedresultaten van de haviken zijn in onderstaand schema weergegeven. De zeven succesvolle haviken brachten gemiddeld 3 jongen groot. Ik heb een begin gemaakt deze gegevens en de gegevens van de aangevoerde prooi op de nestkaarten(Sovon) te verwerken. Dit laatste, prooi aanvoer, op verzoek van Rob Bijlsma, omdat er slechts weinig bekend is van het voedselaanbod in de verschillende provincies. In onze onderzoeksgebieden doen de op leeftijd zijnde haviken het nog goed. We wachten vol spanning de resultaten van het onderzoek af.

2019 broedresultaten haviken Oss, Herperduin en Maashorst Noord							
bezoek datum	nest locatie	legdatum +/- 2dg	aantal eieren	aantal jongen	leeftijd V +/-2j	nesthoogte (m)	soortboom
Haviken							
HH10	de Stelt Oss	2-apr	3 stuks	3 stuks	7-10 jaar	10 mtr	douglasspar
HH14	Geffense Bosjes Oss, Nieuw	6-apr	4 stuks	3 stuks	2-4 jaar	10 mtr	grove den
HH1	het Putje Oss	8-apr	3 stuks	3 stuks	7-10 jaar	12 mtr	grove den
Herperduin							
HH2	Koepelweg Herperduin	4-apr	3 stuks	3 stuks		19 mtr	lariks
HH13	Rijsvennen Herperduin	gestopt	leeg nest		2-4 jaar	12 mtr	lariks
HH3	Zevenbergseweg Herperduin		leeg nest			13 mtr	lariks
HH4	Snippenjacht Zuid Herperduin		leeg nest			23 mtr	lariks
HH5	Snippenjacht Oost Herperduin	6-apr	4 stuks	4 stuks	*+10 jaar	13 mtr	douglasspar
HH11	Ganzenvan Herperduin	gestopt	leeg nest		7-10 jaar	17 mtr	douglasspar
Maashorst							
HH8	HH8 Munsche Heide Noordoosten	4-apr	3 stuks	3 stuks	4-8 jaar	16 mtr	lariks
HH9	HH9 Maashorst Noord / Schaijk	4-apr	2 stuks	2 stuks	*+10 jaar	20 mtr	douglasspar
HH12	Kanonsberg Maashorst-Noord		leeg nest		7-10 jaar		raaf!

Na controles zijn belangrijk om prooiresten te vinden. Lange tijd(augustus) na het uitvliegen worden de takkelingen nog op het nest gevoerd. Botjes, veren en verse braakballen worden over de nestrand gegooid. Deze prooigegevens worden verzameld en op de nestkaarten verwerkt. Hieronder enkele voorbeelden. De veren site <https://www.featherbase.info/nl/home> is een goed hulpmiddel om de veren op naam te brengen. Ook is er een forum voor vragen over veren.

Foto : prooiresten/veren van Gaai, duif en grote bonte specht. Snippenjacht Herperduin.

Foto : plukplaats van een geslagen duif. Koepelweg Herperduin. In Berghem zijn nog veel duivenhouders

Foto : Braakballen met postduivenringen. De duif is een belangrijke prooi. Er worden de laatste jaren minder ringen gevonden.

In het kort de andere succesvolle roofvogelsoorten, havik is en blijft onze doelsoort.

Bruine Kiekendief,

Deze foto is gemaakt door Remy Reijs. De foto is gemaakt op 28 juli 2019 bij de TV toren bij Haren. Goed te zien is de voeroverdracht aan het jong door het vrouwtje Bruine Kiekendief. Het kan wijzen op een broedgeval op het ruige veld in de uiterwaard van de Maas tegen over de toren. Zijn er mensen die iets meer kunnen vertellen?

Buizerds

Geffense bosjes Oss, 2 jongen uitgevlogen.
Witte Hoef Oss, 2 jongen uitgevlogen.
Zevenbergseweg Herperduin, 2 jongen uitgevlogen.
Rijsvennen Herperduin, 2 jongen uitgevlogen.

Sperwers

2^e Heistraat Herperduin 4 jongen uitgevlogen.
Koolwijk Herperduin succes onbekend.
De Stelt 4 jongen uitgevlogen.

Wespendief,

Het blijft een moeilijke soort om nesten op te sporen. Daarbij foerageren wespendienven vaak op kilometer afstand van hun nesten. Dus als je er een ziet wil dit niet altijd zeggen dat er een nest in de buurt is. Zelf had ik 3 juni een waarneming van een wespendif op Herperduin hoog in de lucht cirkelend. Voor zover ik weet is er ook dit jaar geen broedgeval geweest. De nieuwe uitkijktoren op Herperduin is een goed hoog punt om nog beter te kijken volgend jaar. Nog even een leuk herkenbaar berichtje via de WhatsApp uit het onderzoeksveld van onze Belgische vriendin.

allemaal even herkenbaar !

overall 't zelfde met die moeilijk vindbare beesten

extra probleem is bij mij toch wel hun plekken in die ondoordringbare bossen met dichte ondergroei van torenhoge bramen/brandnetels waaronder -onzichtbaar- veel omgevallen berken/wilgen, je breekt er je nek en hebt geen gelegenheid om naar boven te kijken terwijl je het bos doorworstelt, over muggen, bijtertjes en teken zullen we 't maar niet hebben, nee, het leven van de zoeker gaat niet over rozen, maar ja, die kunnen ook prikken -)

ben met wespen begonnen, maar nog geen wesp of nest te zien

ga je dit jaar weer op zoek naar wespendienven?

haviken zijn aan het uitvliegen, de buizerds zitten nog op nest, ik heb een buizerd op 325m van een havik, die durft ! groetjes, m

Nog meer lezen over wespendienven op Herperduin en Maashorst? In de bijlage een pdf met verslag van Edward Sliwinski uit 2004.

Rode Wouw,

Half augustus werden al verschillende rode wouwen gezien op trek.

Deze werd vastgelegd op de foto in de Maashorst.

Ik heb de code van de wingtag doorgegeven aan Stef van Rijn.

We zien weer uit naar het volgend voorjaar.

Het verslag van onze eindcontroles in de onderzoeksgebieden in de Gemeente Bernheze volgt nog.

Groet,

Berry

Foto : augustus 2019
Gemaakt vanuit de fotohut op de
Maashorst via Alexander van Buil.

J. Koning